Hervormingen PVB:

Nieuwe toeleidingsprocedure & gedwongen herinschalingen

Timo Lehaen

GRIP kom op voor INCLUSIE

PROGRESS LAWYERS network

Inhoud

1. Inleiding
2. De conceptnota
3. Impact van de hervorming
    a. De nieuwe toeleidingsprocedure + vragen
    b. De mogelijkheid tot gedwongen herinschaling + vragen
4. Bezorgdheden

PROGRESS LAWYERS network

1. Inleiding

Het recht op volledige inclusie in de maatschappij

Het recht op volledige inclusie in de maatschappij wordt gewaarborgd door

- Artikel 19 van het **VN-Verdrag voor Personen met een Handicap**
- Artikel 22ter van de **Grondwet**

De overheid moet dit recht **steeds beter beschermen**…

… en mag **geen maatregelen nemen die het beschermingsniveau aanzienlijk verminderen**, tenzij daarvoor goede redenen bestaan

De persoonsvolgende budgetten werden ingevoerd om het recht op inclusie te realiseren

2. De conceptnota

De conceptnota

Conceptnota van Minister Caroline Gennez: krijtlijnen voor het beleid van de Vlaamse regering
⟶ nog niet (volledig) omgezet in regelgeving!

Basisprincipe: **drie zorgniveaus**

- Rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH)
- Persoonsvolgend budget (PVB)
- Geïntegreerde gecofinancierde zorg en ondersteuning

Eén van de initiatieven: **hervorming van de toeleidingsprocedure**

Kritiek: PVB wordt uitgehold + wachtlijsten worden niet aangepakt

3. Impact van de hervorming

- **Nieuwe toeleidingsprocedure**
- **Mogelijkheid tot gedwongen herinschaling**

Wanneer is de nieuwe procedure van toepassing?

Vanaf **1 oktober 2026**: procedure geldt voor iedereen die nog geen PVB heeft aangevraagd en een PVB wil aanvragen

Wat met **aanvragen die lopen, maar nog niet zijn afgerond op 1 oktober 2026**?

- Nog geen (voorlopige) toewijzingsbeslissing ontvangen: nieuwe procedure
- (Voorlopige) toewijzingsbeslissing ontvangen: rechten onder de oude procedure blijven gelden

Wat met de **nood- en spoedprocedure**?
⟶ geen wijzigingen

Wat met aanvragen tot **herziening**?
⟶ nieuwe procedure van toepassing

Oude procedure

1. **Aanvraag**

   - Ondersteuningsplan
   - Multidisciplinair verslag (incl. objectivering van de ondersteuningsnood op basis van het ZZI)

Nieuwe procedure

1. **FASE 1**: indiening

   - Ondersteuningsplan
   - Multidisciplinair verslag ~~(incl. objectivering van de ondersteuningsnood op basis van het ZZI)~~

Uitzondering: minderjarigen met PAB of in jeugdhulpverlening

Nog door te voeren: afschaffing van het ondersteuningsplan

Oude procedure

2. **Afhandeling van de aanvraag**

VAPH: bepaling van het budget op basis van het ondersteuningsplan en het multidisciplinair verslag

VTC: beoordeling van de handicap en prioritering van de ondersteuningsnood

Nieuwe procedure

1. **FASE 1**: beoordeling

~~VAPH: bepaling van het budget op basis van het ondersteuningsplan en het multidisciplinair verslag~~

VTC: beoordeling van de handicap en prioritering van de ondersteuningsnood

Oude procedure

3. **Beslissing tot toewijzing van het PVB**

   - Erkenning als persoon met een handicap
   - “Recht op PVB”
   - Budgetcategorie (BC 1-24)
   - Prioriteitengroep (1, 2 of 3) en prioriteringsdatum (op de wachtlijst)

Nieuwe procedure

1. **FASE 1**: beslissing

   - Erkenning als persoon met een handicap
   - ~~“Recht op PVB”~~
   - ~~Budgetcategorie (BC 1-24)~~
   - Prioriteitengroep (1, 2 of 3) en prioriteringsdatum (op de wachtlijst)

Oude procedure

4. **Beslissing tot terbeschikkingstelling van het PVB**

Wanneer de overheid beslist om budget vrij te maken

Nieuwe procedure

2. **FASE 2**: toewijzing en terbeschikkingstelling

Kennisgeving als de aanvraag in aanmerking komt voor een terbeschikkingstelling (= wanneer de overheid beslist om budget vrij te maken)

Binnen 6 (+ 6) maanden na de kennisgeving: objectivering van de ondersteuningsnood op basis van het ZZI (sanctie: stopzetting aanvraag)

Oude procedure

4. **Beslissing tot terbeschikkingstelling van het PVB**

Wanneer de overheid beslist om budget vrij te maken

Nieuwe procedure

2. **FASE 2**: toewijzing en terbeschikkingstelling

VAPH: bepaling van het budget op basis van het ondersteuningsplan en het multidisciplinair verslag

Beslissing

- Toewijzing
- Terbeschikkingstelling (op datum van de definitieve beslissing)

PVB na jeugdhulp

Nieuwe toeleidingsprocedure

Aanvraag vanaf 17 jaar, terbeschikkingstelling vanaf 18 jaar

- Ondersteuningsplan
- Multidisciplinair verslag (incl. objectivering van de ondersteuningsnood op basis van het ZZI)

PVB na jeugdhulp wordt onmiddellijk ter beschikking gesteld

Meervraag volgt de gewone procedure: op de wachtlijst in prioriteitengroep 1, 2 of 3, zonder budgetcategorie
⟶ indiening van een nieuw ZZI als de ondersteuningsnood is veranderd

Adviezen

NOOZO, Vlaamse Raad WVG en VMRI

- Minder rechtszekerheid
- Minder bescherming tegen besparingen
- PVB sluit niet per se beter aan bij de actuele ondersteuningsnood (omdat er nog steeds rekening wordt gehouden met het ondersteuningsplan)
- De procedure wordt juist complexer: twee fases met elk hun eigen stappen, termijnen, contactmomenten en beroepsmogelijkheden

3. Impact van de hervorming

- Nieuwe toeleidingsprocedure
- **Mogelijkheid tot gedwongen herinschaling**

Op wie zijn de nieuwe regels van toepassing?

Vanaf **1 oktober 2026**: van toepassing op alle personen die al PVB hebben + alle personen die een PVB hebben aangevraagd en wiens ondersteuningsnood is geobjectiveerd op basis van het ZZI

- Ook wanneer het PVB nog niet werd toegewezen
- Ook wanneer het PVB nog niet ter beschikking werd gesteld

In **vijf** situaties

Bestaande mogelijkheden tot herziening

Bestaande mogelijkheden tot herziening

- Op initiatief van de aanvrager
- Op initiatief van het VAPH: vragen (≠ verplichten) aan de betrokken persoon om een nieuw ondersteuningsplan en multidisciplinair verslag in te dienen

Nieuwe mogelijkheid tot gedwongen herinschaling

Bestaande mogelijkheden tot herziening blijven bestaan

- Op initiatief van de aanvrager
- Op initiatief van het VAPH: vragen (≠ verplichten) aan de betrokken persoon om een nieuw ondersteuningsplan en multidisciplinair verslag in te dienen

Nieuw: VAPH krijgt bevoegdheid om op eigen initiatief een nieuwe objectivering van de ondersteuningsnood uit te voeren (= ‘gedwongen’ herinschaling)

Nieuwe mogelijkheid tot gedwongen herinschaling

‘Gedwongen’ herinschaling: **verplichting** om nieuw ZZI in te dienen binnen een termijn van zes maanden

- Nog geen PVB ter beschikking: budgetbepaling op basis van het nieuwe ZZI
- Al een PVB ter beschikking: herberekening op op basis van het nieuwe ZZI

Sanctie: opschorting van het PVB tot na de indiening van het nieuwe ZZI

Vijf situaties

1) Het VAPH stelt een significant verschil vast tussen de objectivering van de ondersteuningsnood en de overige informatie in het multidisciplinaire verslag

2) Het VAPH stelt een significant verschil vast tussen de objectivering van de ondersteuningsnood en de besteding van het budget dat ter beschikking is gesteld

3) Het VAPH heeft op basis van informatie waarover het beschikt of op basis van ontvangen signalen een duidelijke indicatie dat de huidige ondersteuningsnood niet overeenstemt met de objectivering van de ondersteuningsnood

4) Er worden inconsistenties gevonden in de resultaten van het zorgzwaarte-instrument

5) De laatste objectivering van de ondersteuningsnood is meer dan vijftien jaar geleden ingediend

Vijf situaties

1) Het VAPH stelt een significant verschil vast tussen de objectivering van de ondersteuningsnood en de overige informatie in het multidisciplinaire verslag

2) Het VAPH stelt een significant verschil vast tussen de objectivering van de ondersteuningsnood en de besteding van het budget dat ter beschikking is gesteld

3) Het VAPH heeft op basis van informatie waarover het beschikt of op basis van ontvangen signalen een duidelijke indicatie dat de huidige ondersteuningsnood niet overeenstemt met de objectivering van de ondersteuningsnood

⟶ *"Dit kan bijvoorbeeld gaan om signalen van zorgverleners, burgers, informatie uit vonnissen of andere medische verslagen."*

4) Er worden inconsistenties gevonden in de resultaten van het zorgzwaarte-instrument

5) De laatste objectivering van de ondersteuningsnood is meer dan vijftien jaar geleden ingediend

Adviezen

NOOZO, Vlaamse Raad WVG en VMRI

- Gevallen en criteria zijn te vaag geformuleerd
- Inbreuk op het principe van zelfregie van personen met een handicap
- ‘Kliklijn’ waardoor personen met een handicap voortdurend op hun hoede moeten zijn in hun eigen omgeving
- Personen met een onzichtbare handicap worden hierdoor nog kwetsbaarder
- Zelfs indien de situatie niet is gewijzigd, kan na 15 jaar een herinschaling plaatsvinden
- Geen toezicht op de selectie van dossiers en onvoldoende waarborgen dat de procedure op een correcte manier verloopt
- Zet de deur open voor een verlaging van budgetten die niet gebaseerd is op individuele wijzigingen in de zorgnood, maar op budgettaire overwegingen die worden verpakt als individuele herbeoordelingen

4. Bezorgdheden

Bedankt voor jullie aandacht!

www.progresslawyers.be

timo.lehaen@progresslawyers.be

Timo Lehaen

PROGRESS LAWYERS network